

УДК 324 + 342.8

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2021.38.34>

МОЛОДІЖНІ КВОТИ У ВИБОРЧІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ: ПОТРЕБИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НА РІВНІ МІСЦЕВИХ ВИБОРІВ

Роман Чупрін

Чорноморський національний університет імені Петра Могили,
кафедра соціології та політології
вул. 68 Десантників, 10, 54003, м. Миколаїв, Україна

У статті досліджується питання потреби та перспектив запровадження в Україні молодіжних виборчих квот на рівні місцевих виборів за партійними списками. Констатуються поступове зростання уваги до цього питання та наявність на міжнародному і національному рівні ініціатив, спрямованих на просування молодіжних квот. Однак проведений аналіз вказує на брак фундаментальних досліджень потенційних наслідків впровадження молодіжних квот, а також цілей, яким таке впровадження може слугувати на практиці в конкретних політичних обставинах. Серед основних причин браку такого роду досліджень виокремлюються відносна новизна та мала розповсюдженість молодіжних квот, що зумовлює нестачу та неповноту емпіричного матеріалу, придатного для побудови фундаментальних теоретичних узагальнень. За таких обставин визнається необхідність побудови принаймні обмежених теоретичних узагальнень, які б можна було використати для системного впровадження молодіжних квот в Україні в разі реалізації відповідного політичного запиту. Узагальнення, запропоновані автором, будуються на основі відкритих даних Центральної виборчої комісії України, організованих у спеціально побудовану базу даних. Фокус дослідження зосереджується на даних щодо місцевих виборів 2020 р. в Україні, які проводилися за партійними списками. Основний акцент робиться на інформації щодо молодих кандидатів у партійних списках. Результати аналізу вказують на існування регіональних вікових відмінностей серед висунутих кандидатів у партійних списках. Аналіз даних ЦВК у гендерному розрізі вказує на певні зміни у статевому співвідношенні серед висунутих кандидатів в межах різних вікових груп. Характер змін підтверджує припущення щодо необхідності комбінування гендерної та молодіжної квот у разі запровадження останньої. Таким чином, вже на цьому етапі використання молодіжних квот в Україні могло би слугувати певній синхронізації оновлення місцевих партійних еліт, а також вдосконаленню вже існуючого механізму гендерних квот у виборчих списках політичних партій.

Ключові слова: молодіжні виборчі квоти, виборча система, парламентські вибори, місцеві вибори, партійні списки.

Виборчий кодекс України, ухвалений наприкінці 2019 р. [1], закріпив у вітчизняній виборчій системі використання гендерних квот, що стало логічною реакцією з боку законотворючців на існуючі загальносвітові тенденції. Водночас питання використання виборчих квот для підтримки недостатньо представлених у виборчих органах груп населення нині вже не обмежується гендерним виміром. Протягом останніх років на міжнародному рівні активно просувається ідея використання квот для молоді, аби принаймні на рівні парламентів збільшити кількість молодих депутатів [2; 3]. З'являються і перші законодавчі ініціативи щодо впровадження молодіжних квот на виборах в Україні [4]. Перспективи їх практичної реалізації становлять інтерес як наукової спільноти, з огляду на необхідність їх всебічного наукового аналізу, так і для політичних партій України, з огляду на потребу адаптації до можливих змін. Їх аналіз видається логічним почати з рівня місцевих виборів,

на якому пропорційна виборча система регіональних партійних списків, яка буде застосовуватися для виборів Верховної Ради України, вже пройшла випробування у 2020 р.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Світова та вітчизняна наукові спільноти тільки починають вивчення молодіжних виборчих квот, а тому спектр публікацій із цієї проблематики нині є вельми обмеженим.

В останні роки серед міжнародних інституцій Міжпарламентський Союз (IPU) демонструє найбільш стійку прихильність до ідеї впровадження молодіжних виборчих квот, публікуючи при цьому періодичні звіти щодо участі молоді у роботі національних парламентів [2; 5; 6; 7]. Звіти містять не лише фактичний матеріал, але і певні теоретичні узагальнення. Така увага знаходиться у відповідності з резолюцією щодо участі молоді у демократичному процесі, ухваленою на 122-й Асамблеї IPU у 2010 р., саме в статті 13 цього документу міститься заклик до парламентів щодо впровадження молодіжних виборчих квот [8].

Водночас IPU, закликаючи країни світу до впровадження молодіжних виборчих квот, змушений констатувати у звіті, опублікованому в 2021 р., що кількість країн, які ці квоти запровадили на рівні національних парламентів, з 2016 р. залишається незмінною – 9 [2, с. 38]. Більше того, в організації визнають, що нині впроваджені молодіжні виборчі квоти не дають статистично значущого ефекту [2, с. 44].

Однак, незважаючи на це, IPU веде активну кампанію за зростання ролі молоді у роботі парламентів, першим пунктом якої є просування молодіжних виборчих квот [3]. Не можна не відзначити і зміну характеру рекомендацій, які надає IPU з цього питання: якщо в 2016 р. йшлося про те, що парламентам і партіям слід розглядати молодіжні виборчі квоти як засіб збільшення числа молодих парламентарів [6, с. 17], то у 2021 р. йдеться про те, що урядам, парламентам та партіям слід запровадити або посилити молодіжні виборчі квоти [2, с. 56].

Програма розвитку ООН (ПРООН) також не обходить увагою питання молодіжних квот у своїх виданнях, де аналізуються шляхи покращення політичної участі молоді в рамках електорального циклу [9]. Молодіжні квоти розглядаються у тісному зв'язку з гендерними, увага фокусується на випадках Кенії, Марокко, Руанди, Тунісу, Уганди та Філіппін, де молодіжні квоти було встановлено на рівні виборчого законодавства: через фіксовані місця для молоді, обрання певного числа депутатів спеціальним молодіжним органом, вимогу включення молодих кандидатів до виборчих списків політичних партій [9, с. 22–23]. Окремо звертається увага на існування в деяких країнах встановлених у законодавстві молодіжних квот на рівні місцевих виборів, всебічний аналіз яких, однак, визнається проблематичним через брак вихідних даних [9, с. 23, 69]. Іншим варіантом реалізації молодіжних виборчих квот, на думку фахівців ПРООН, може бути заохочення політичних партій до їх добровільного впровадження на стадії висування кандидатів від партії на виборні посади [9, с. 28].

Фахівці Консорціуму зі зміцнення виборів і політичного процесу (CEPPS) натомість схильні вести мову не стільки про безумовну потребу запровадження молодіжних виборчих квот, скільки про їх ефективність. І оцінка цієї ефективності нині є досить обережною: визнаючи спроможність такого роду квот збільшувати кількісне представництво молоді у виборних органах, вони вказують на необхідність доповнення квотування цілісною стратегією, яка б підтримувала значущу участь молоді у роботі цих інституцій [10, с. 3]. Крім того, CEPPS ставить під сумнів деякі ранні висновки і оцінки IPU, зокрема щодо наявності кореляційного зв'язку між молодіжними виборчими квотами і вищим за середнє представництвом молоді у виборних органах [10, с. 66].

Науковий аналіз конкретних випадків використання молодіжних квот на практиці і вироблення певних узагальнень до останнього часу залишалися вельми обмеженими як через малу кількість таких випадків, так і через надто короткий період застосування квот.

Д. Стокемер і А. Сундстрьом, провівши одне з перших глобальних кількісних досліджень, що прямо стосувалося проблеми молодіжних виборчих квот, дійшли висновку, що їх позитивний вплив на представництво молоді в парламенті не має настільки ж позитивного ефекту, як перехід до пропорційної або змішаної виборчої системи та зменшення віку набуття пасивного виборчого права. [11, с. 486]. Проте дослідники оперували вельми обмеженим та не найновішим набором даних, що змушує ставитися до їхніх висновків з обережністю [10, с. 66].

Дослідження Я. Бельшнер [12, с. 164] вказує на те, що молодіжні виборчі квоти запроваджувалися переважно гібридними або авторитарними режимами в країнах, де частка молоді серед населення є досить високою. При цьому запровадження молодіжних квот проходило після ухвалення рішення про використання гендерних квот або одночасно з ним. Дослідниця робить висновок, що молодіжні виборчі квоти мають скоріше символічний характер та ініціюються згори, тобто політичними елітами, а не власне молоддю.

Велике порівняльне дослідження К.Л. Доббс [13], яке охопило дані щодо 35 африканських країн, що запровадили молодіжні виборчі квоти, але так і не робили цього, переконує, що такого роду квоти не покращують участь молоді у виборах. Звідси обережний висновок авторки, що одного лише впровадження квот недостатньо для покращення відносин молоді та уряду.

Серед нещодавніх вітчизняних досліджень, результати яких можуть становити інтерес із погляду вивчення молодіжних квот, варто відзначити доробок центру «Ейдос», який вивчав політичне представництво в місцевих радах великих міст протягом 2010–2020 рр., у тому числі аналізуючи тенденції щодо політичної участі молоді [14]. Певні узагальнення щодо участі молодих кандидатів у місцевих виборах 2015 р. були зроблені в одному з попередніх досліджень автора [15]. Однак в обох цих випадках питання молодіжних квот не було в центрі уваги дослідників.

Таким чином, аналіз останніх публікацій засвідчує наявність певної політичної волі та потужних організацій, які займаються просуванням ідеї молодіжних квот у світовому масштабі. Але водночас необхідно констатувати і брак наукового аналізу, фундаментальної теорії, яка б системно пояснювала можливі наслідки їх впровадження для політичної системи та описувала набір практичних цілей, яких можна було б досягнути з допомогою впровадження молодіжних квот.

Виходячи зі сказаного, автор вбачає **метою** статті визначення об'єктивних підстав (за їх наявності) для впровадження молодіжних виборчих квот у сучасній Україні як інструмента коригування нерівності між молодими і старшими кандидатами на місцевих виборах в умовах пропорційної виборчої системи регіональних партійних списків.

Автор пропонує на цьому етап винести за дужки питання принципової доцільності омолодження виборчих органів в Україні, оскільки така дискусія знаходиться скоріше в політичній площині. Більше занепокоєння викликає перспектива ухвалення суто політичного рішення щодо запровадження молодіжних квот (розгляд відповідного законопроекту в Парламенті відбувся ще у 2019 р. [4]) за відсутності системного наукового розуміння цього механізму та можливих наслідків його впровадження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Молодіжну виборчу квоту (надалі в тексті – молодіжну квоту) в контексті заявленої теми можна розуміти як механізм, який гарантує обрання молодих кандидатів до виборчих органів або робить обов'язковим їх висунення на виборні посади через законодавчі норми чи рішення політичних партій.

Категорія молоді відповідно до законодавства України включає осіб віком від 14 до 35 років [16]. Пасивне виборче право надається в Україні на місцевих виборах з 18 років

[1; 17]. Таким чином, категорія «молодь» у межах цього дослідження охоплює осіб віком від 18 до 35 років. При цьому до уваги беруться всі кандидати, яким у рік виборів виповнюється 35 років, – це дозволяє уникнути зайвого формалізму та врахувати той факт, що навіть особи, яким станом на дату голосування вже виповнилося 35 років, з великою мірою вірогідності починали кампанію ще як «молоді» кандидати. Такий самий підхід у своєму дослідженні застосовують, наприклад, Д. Стокемер і А. Сундстрьом [11].

На користь відходу від суто формально-юридичного розуміння категорії «молодь» у контексті впровадження молодіжних квот свідчить і світова практика. Так, статистика молодіжного представництва в парламентах ведеться одразу для трьох вікових груп: до 30, до 40 і до 45 років [2, с. 13]. При цьому у двох останніх на рівні парламенту Україна входить до групи країн-лідерів, маючи 46,34% та 63,36% молодих депутатів та поступаючись в обох випадках лише Вірменії [2, с. 14].

Незважаючи на брак узагальнюючих досліджень щодо молодіжних квот, можна констатувати, що нині вже склалася їх типологія, яку використовують у своїх студіях міжнародні інституції [2, с. 8; 9, с. 22–23; 10, с. 58]: квота гарантованих місць для молоді у виборних органах, квоти для молодих кандидатів, партійні молодіжні квоти.

У контексті чинної в Україні виборчої системи основний інтерес для вітчизняної теорії і практики має становити другий тип молодіжних квот. Гарантувати місця для молоді у виборному органі за системи напіввідкритих партійних списків практично неможливо без внесення фундаментальних змін до виборчої системи. Добровільне квотування на рівні політичних партій так само має сумнівні перспективи, оскільки нині самі політичні партії схильні давати молодим кандидатам нижчі позиції у списках, ніж їх старшим колегам.

Відповідно, є сенс зосередитися на питанні молодіжних квот під час висування кандидатів на рівні партійних списків у багатомандатних виборчих округах. На користь такого рішення свідчать також результати досліджень, які вказують на необхідність інтеграції гендерних та молодіжних квот, оскільки в іншому разі посилення позицій однієї квотованої групи відбувається за рахунок іншої [2, с. 56].

В основу дослідження покладено дані Центральної виборчої комісії, серед яких варто виокремити набори відкритих даних щодо місцевих виборів 2020 р., які значно полегшують дослідницьку роботу [18; 19]. Дані щодо місцевих виборів 2015 р., які публікувалися через систему веб-відображення [20], були після додаткової технічної обробки узагальнені автором окремо, а з результатами узагальнень можна ознайомитися у одній з попередніх публікацій [15].

Як одиниці аналізу автор використовує області України, місто Київ, а також традиційний поділ країни на 4 регіони, для яких характерна схожа електоральна та політична поведінка виборців [21]: Західний регіон (Закарпатська, Волинська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька та Чернівецька області), Центральний регіон (Вінницька, Житомирська, Кіровоградська, Київська, Полтавська, Сумська, Черкаська, Чернігівська області та м. Київ), Південний регіон (Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська області) та Східний регіон (Донецька, Луганська та Харківська області). Дослідження охоплює лише території, на яких в 2020 р. в Україні проводилися місцеві вибори, а тому не розповсюджується на Автономну Республіку Крим, м. Севастополь та окремі райони Донецької і Луганської областей.

У процесі дослідження автор висуває низку припущень.

По-перше, виходячи з конфігурації чинної системи проведення місцевих виборів в Україні за партійними списками, кандидат не може балотуватися шляхом самовисування і має бути включений до списку партії у єдиному багатомандатному виборчому окрузі.

Якщо позиції молодих кандидатів у списках є менш вигідними порівняно зі старшими, молодіжна квота може мати практичний сенс для усунення цієї нерівності.

По-друге, попередні дослідження виявляли регіональні відмінності у частці молодих кандидатів, які обиралися за партійними списками до місцевих рад [15, с. 124]. Якщо така тенденція зберігається і після зміни виборчої системи, і усунення такого роду регіональних розбіжностей, подолання надмірної законсервованості окремих місцевих політичних еліт визначається як реальна практична ціль, то молодіжні квоти можуть розглядатися як інструмент, що сприятиме її досягненню.

Третє припущення базується на виявлених міжнародним експертами зв'язках між молодіжними та гендерними квотами – у разі відсутності їх поєднання складається ситуація, коли на практиці квотування однієї недостатньо представленої у виборних органах групи відбувається за рахунок іншої такої групи [2, с. 56]. Якщо запроваджені в Україні вимоги щодо гендерного співвідношення під час формування партійних списків на місцевих виборах змінили гендерне співвідношення кандидатів та депутатів у межах окремих вікових груп, не забезпечивши при цьому балансу між ними, молодіжні квоти можна розглядати як органічне доповнення до гендерних, яке дасть змогу збалансувати статево-віковий склад кандидатського корпусу.

Перевірка трьох запропонованих гіпотез була виконана в процесі роботи з базами даних, створених автором на основі відкритих даних ЦВК України [18; 19; 20]. Можна констатувати, що всі три гіпотези знайшли своє підтвердження.

По-перше, аналіз даних ЦВК щодо позицій молодих кандидатів у партійних списках підтвердив припущення щодо суттєво меншої їх частки у розташованих вище за списком послідовних п'ятірках кандидатів порівняно з наступними в межах 1–20 позицій у партійному списку (див. табл. 1).

Таблиця 1

Молоді кандидати на місцевих виборах 2020 р. в Україні в розрізі їх позицій у партійних списках у єдиних багатомандатних виборчих округах

Позиції в партійному списку у єдиному багатомандатному виборчому окрузі	1–5	6–10	11–15	16–20
Молоді кандидати на відповідних позиціях (% від загального числа кандидатів)	24,8	31,6	35,3	38,5

Джерело: [19]

По-друге, у більш ранньому дослідженні [15], побудованому на даних щодо місцевих виборів 2015 р. в Україні [20], автор вже вказував на існування регіональних відмінностей у частці молодих кандидатів, які включалися до партійних списків. Водночас на той момент ці відмінності могли бути пояснені як ефектом впровадження нової виборчої системи із застосуванням рейтингових партійних списків [22], так і специфікою реакції місцевих еліт на нещодавню Революцію Гідності.

Місцеві вибори 2020 р. створили можливість для перевірки того, чи збереглася зазначена різниця між регіонами в умовах нової виборчої системи та значних трансформацій у конфігурації партійної системи країни. Наявність такої тенденції могла б засвідчити певну розсинхронізацію в оновленні місцевих політичних еліт.

Таблиця 2

**Молоді кандидати у партійних списках
під час місцевих виборів 2020 р. в Україні в розрізі регіонів**

	Захід	Центр	Південь	Схід
Молоді кандидати, 2015 р. (%)	30,0	27,0	25,7	22,2
Молоді кандидати, 2020 р. (%)	28,9	24,2	23,8	23,2

Джерело: [15; 19]

Проведене дослідження показало, що тенденція до існування регіональних розбіжностей у частці молодих кандидатів у партійних списках підтверджується. Слід також зауважити, що у 3 з 4 регіонів частка молодих кандидатів у партійних списках за останні 5 років зменшилася. При цьому розрив між Заходом, де молодь представлена у списках найбільше, та Центром, який продовжує посідати другу позицію, зріс із 3% до більш ніж 4,5%. Водночас лише на Сході, який продовжує посідати 4 місце за цим показником, відбулося зростання частки молодих кандидатів, яке суттєво скоротило розрив між Сходом і Півднем. Відповідно, і відмінність між показниками Заходу та Сходу за останні 5 років скоротилася (із 7,8% до 5,7%), хоча і залишається доволі суттєвою (див. табл. 2).

Таким чином, запровадження вікових квот може мати своїм наслідком нівелювання регіональних відмінностей між часткою молодих кандидатів у партійних списках на місцевих виборах.

Третє припущення так само підтверджується даними місцевих виборів 2015 р. [15] та 2020 р. [20]. Виявляється, що впровадження вимог щодо гендерного співвідношення кандидатів у сегментах партійних списків, запроваджене Виборчим кодексом [1], не лише спровокувало включення кандидаток у ці списки під менш вигідними номерами в кожній п'ятірці [23], але і створило ситуацію, коли жінок почали більш активно, ніж чоловіків включати до партійних списків саме у наймолодшому віковому сегменті (18–22 роки), який до того ж дає менші перспективи обрання порівняно з розташованими вище за віковою шкалою (див. табл. 3).

Таблиця 3

**Гендерний розподіл кандидатів у партійних списках
під час місцевих виборів 2015 та 2020 рр. в Україні**

Вік	Жінки-кандидати, 2015 р. (%)	Жінки-кандидати, 2020 р. (%)	Вік	Жінки-кандидати, 2015 р. (%)	Жінки-кандидати, 2020 р. (%)
23	40,2	44,3	29	35,7	47,5
22	42,2	52,8	28	37,3	46,3
21	41,3	55,3	27	36,5	47,7
20	41,7	55,3	26	37,3	46,7
19	51,2	59,5	25	36,3	46,3
18	45,9	54,5	24	36,7	47,8

Джерело: [15; 19]

Таким чином, вітчизняна практика підтверджує висновки зарубіжних фахівців, які вказували на доцільність поєднання гендерного та молодіжного квотування, оскільки в іншому разі представництво однієї недостатньо представленої групи може збільшуватися за рахунок іншої такої групи [2, с. 56]. Впровадження молодіжних квот може допомогти виправити цей дисбаланс.

Висновки. Останнім часом увага до питання молодіжних виборчих квот приділяється як з боку міжнародних акторів, так і з боку вітчизняних політиків. Натомість їх науковий аналіз все ще перебуває на початковій стадії, що зумовлено відносною новизною ідеї молодіжного квотування та браком емпіричного матеріалу. Може статися так, що політична воля щодо впровадження молодіжних квот з'явиться раніше, ніж буде сформоване їх цілісне теоретичне розуміння й обґрунтування. Водночас навіть окремі узагальнення, зроблені на основі даних щодо місцевих виборів в Україні, дають змогу стверджувати, що молодіжні квоти потенційно можуть сприяти усуненню нерівності можливостей між молодими та більш старшими кандидатами одразу в декількох вимірах: гендерному, регіональному та у позиціонуванні в партійних списках. Проте слід враховувати, що квоти можуть і не мати позитивного ефекту, якщо їх ініціаторами будуть міжнародні актори або політичні еліти, а не сама молодь. Саме цей аспект проблеми потребує в майбутньому серйозної уваги з боку наукової спільноти.

Список використаної літератури

1. Виборчий кодекс України. Кодекс України; Закон, Кодекс від 19.12.2019 № 396-IX. Дата оновлення: 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20> (дата звернення: 10.10.2021).
2. Youth participation in national parliaments. 10 years of empowering youth in parliament. URL: <https://www.ipu.org/file/10711/download>
3. I say yes to youth in parliament! URL: <https://www.ipu.org/campaign/pledge-now#Promoting%20youth%20quotas>
4. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про вибори народних депутатів України» щодо створення квот при формуванні виборчих списків. №10266 від 26.04.2019. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=65888
5. Youth participation in national parliaments. URL: <https://www.ipu.org/file/505/download>
6. Youth participation in national parliaments: 2016. URL: <https://www.ipu.org/file/437/download>
7. Youth participation in national parliaments: 2018. URL: <https://www.ipu.org/file/7939/download>
8. Youth Participation in the Democratic Process. Resolution adopted by consensus by the 122nd IPU Assembly. URL: <http://archive.ipu.org/conf-e/122/Res-3.htm>
9. Enhancing Youth Political Participation throughout the Electoral Cycle: A Good Practice Guide. 2013. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/publications/ENG_UN-Youth_Guide-LR.pdf
10. Raising Their Voices: How effective are pro-youth laws and policies? URL: https://cepps.org/wp-content/uploads/2021/08/iri_proyouth-report_.pdf
11. Stockemer D., Sundström A. Age representation in parliaments: Can institutions pave the way for the young? *European Political Science Review*. 2018. Vol. 10. Issue 3. P. 467–490. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1755773918000048>
12. Belschner J. The adoption of youth quotas after the Arab uprisings. *Politics, Groups, and Identities*. 2021. Vol. 9. Issue 1. P. 151–168. DOI: <https://doi.org/10.1080/21565503.2018.1528163>
13. Dobbs K. L. Fact or Fluff? The Impact of Youth Quotas on the Electoral Behaviour and Attitudes of Young People. DOI: <https://doi.org/10.1080/00344893.2021.1984286>
14. Новообрані ради оновилися на 70%. З кого вони складаються? Ейдос: центр політичних студій та аналітики. URL: <http://eidos.org.ua/analitika/novoobrani-rady-onovylysyana-70-z-koho-vony-skladayutsya/>
15. Chuprin R. Youth Participation in 2015 Local Elections: Analysis of Electoral Statistics. *Youth Involvement in Civic Society Development: Current State and Perspective Trends*. Monograph 31. Publishing House of Katowice School of Technology. 2020. P. 119–128.

16. Про основні засади молодіжної політики. Закон України від 27.04.2021 р. № 1414-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20> (дата звернення: 10.10.2021).
17. Конституція України. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
18. Центральна виборча комісія. Місцеві вибори 2020. Офіційний веб-портал. Відкриті дані. Обрані депутатами місцевих рад та сільськими, селищними, міськими головами. URL: https://www.cvk.gov.ua/pls/vm2020/opendata_obr.xml
19. Центральна виборча комісія. Місцеві вибори 2020. Офіційний веб-портал. Відкриті дані. Кандидати у депутати, кандидати на посади міських голів на місцевих виборах 25.10.2020. URL: https://www.cvk.gov.ua/pls/vm2020/opendata_kandpt001f01=695.xml
20. Центральна виборча комісія. Місцеві вибори 2015. Офіційний веб-портал. URL: <https://www.cvk.gov.ua/pls/vm2015/wm001.html>
21. National exit-poll 2014: who conducts, methodology, public release of the results. Kyiv international institute of sociology. URL: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=409&page=4&t=4>
22. Про місцеві вибори. Закон України від 14.07.2015 р. № 595-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-19/ed20150714> (дата звернення: 10.10.2021).
23. Кількість депутаток в новообраних радах великих міст зросла майже на 50%. Ейдос: центр політичних студій та аналітики. URL: <https://eidoss.org.ua/novyny/kilkist-deputatok-v-novoobranyh-radah-velykyh-mist-zrosla-majzhe-na-50/>

YOUTH ELECTORAL QUOTAS IN THE ELECTORAL SYSTEM OF UKRAINE: REASONS AND PROSPECTS AT THE LOCAL ELECTIONS

Roman Chuprin

*Petro Mohyla Black Sea National University,
Department of Sociology and Political Science
68 Desantnykiv str., 10, 54003, Mykolaiv, Ukraine*

The introduction of youth electoral quotas in Ukraine at local elections under the two level party list proportional representation is discussed in the article. The concept of youth electoral quotas is getting more and more attention nowadays. It is being promoted both at national and global level by politicians and international organizations. But at the same analysis witnesses the lack of fundamental researches on the consequences of youth electoral quotas implementation. The goals which could be reached with the help of these quotas are also uncertain at the moment. The main reason of this uncertainty and the limited number of studies is the novelty of youth electoral quotas. This novelty causes the lack of empirical data on the youth quotas consequences. Thus, the fundamental theory in this area of study cannot be build at the moment. But, at least, limited generalizations are needed to make potential implementation of youth electoral quotas in Ukraine reasonable, systematic and useful. They will be extremely helpful in the process of youth electoral quotas adoption in Ukraine. The empirical foundation of this research is the database on 2020 local elections in Ukraine obtained from the open sources provided by the Central Electoral Commission of Ukraine. The author focuses his attention on the new multi-level proportional electoral system with semi-open party lists. The data on the young candidates in the party lists and young deputies elected from this party lists are analyzed. The research data prove the regional differences in the share of young persons both among candidates and deputies. The gender analysis of the data shows the shift in gender shares of candidates for the certain age groups. This shift provides the legislators with clear reasons to combine gender and youth quotas. Thus, youth electoral quotas are still has to be fundamentally researched. But just now they can be used in Ukraine to synchronize local political elites circulation and to strengthen and fixed recently introduced gender quotas in party lists.

Key words: youth electoral quotas, electoral system, parliamentary elections, local elections, party lists.